

Szentistvánbaksa,
Anyagnyerő hely.
Festett edény

**324. Szentes-Berekhát, Sáp-halom;
Szegevár, Sáp-halom
(KÖH 18069, 17811)
(Csongrád megye) R, Á**

A Szentes határának D-i részén lévő Sáp-halmon évtizedek óta pusztul mezőgazdasági művelés által egy Árpád-kori temető. 2011 tavaszán a kurgán D-i részét a korábbi évekhez képest magasabban szántották be, amivel a temető egy újabb részét bolygatták meg. Lakossági bejelentést követően május 17-én végeztünk leletmentést, ahol a szántás embercsontokat fordított ki. Két bolygatott sírt tártunk fel, ill. további három, teljesen elpusztított sír csontmaradványát szedtük össze. Az egyik sírban másodlagos helyzetben egy ezüst, S-végű karikaékszer volt.

A Kontra-tó K-i partján álló, feltehetően késő rézkori kurgán (hajdan kettős halom) és környéke a múlt század vége óta ismert lelőhely, mely ásatással, terepbejárással és talajszondázó furással egyaránt kutatott, ill. számos ajándékozás útján múzeumba került tárgy származik innen.

BALOGH CSILLA – TÜRK ATTILA

**325. Szentes-Kistőke, Veker-lapos 4., Héjja-tanya
(KÖH 58093)
(Csongrád megye) I**

2011. november 26-án tájérvényeti adatgyűjtés céljából a Szenteshez tartozó Kistőke határrészt kerestem fel, ahol a 0578/5, 0578/2 hrsz.-ú területeken elhelyezkedő, ismeretlen korú, névtelen halomhoz (kurgánhoz) is ellátogattam. Azonban sem

a halom, sem a közvetlen mellette álló Héjja-tanya nem volt már meg. 2011. december 2-án ellenőrzés céljából újból felkerestem a helyszínt.

Halmunk a mély fekvésű Veker-lapos É-i részének magaspartján állt. Az itt emelt másik hét halommal egy halomsort képezett, melyek végig a partvonalat követik. Tőle közvetlenül Ny-ra a Héjja-tanya feküdt, telkének sarka a halomra is felhúzódott, itt akácsor nőtt. Egyéb részeit szántották. A halom relatív magassága 1,2 m, tengerszint feletti magassága 86,2 m, átmérője 55×45 m.

Jelen állapot azt mutatja, hogy a halmot elhordták, helyét elplanírozták, a lábára felhúzódó akácsávot kivágták, a tanyát pedig lebontották. Elképzelhető, hogy a kurgánhoz tartozó alaptemetkezés még a földben van, a halom és a tanyatelek helyén azonban nagy mennyiségű trágyát tárolnak.

Magam 2005-ben, helyszíni szemle alkalmával jártam utoljára itt, ekkor a halmot még eredeti állapotában lehetett megfigyelni. Az interneten elérhető Google Föld program 2007 márciusában készült légi fotójának tanúsága szerint a tanya és udvara már lebontott (vagy bontás alatti) állapotban volt, valószínűleg a halmot is ekkor hordták el.

Sajnos a még meglévő halomról nem készült fényképfelvétel, az EOTr-térkép szintvonalai azonban jól kirajzolják alakját, valamint a 18–19. századi kézíratos térképek is hitelesen ábrázolják (bár nevét egyik sem tünteti fel).

A régészeti objektum és lelőhely elpusztítását a hivatalos szervezetek további intézkedés céljából bejelentettem.

BEDE ÁDÁM